

Прес-реліз: Конференція «Проблеми розвитку соціологічної теорії: Війна, насильство та суспільні порядки» (факультет соціології КНУ імені Тараса Шевченка, 16–17 грудня 2022 року)

16 грудня 2022 року на факультеті соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка пройшла XIX Міжнародна науково-практична [конференція](#) «Проблеми розвитку соціологічної теорії: Війна, насильство та суспільні порядки». Цей науковий майданчик зібрав більш як 100 представників наукового світу України та зарубіжжя. Метою конференції було висвітлення концептуального підходу до війни як структурного елемента та механізму підтримки суспільного порядку та її конститутивної функції для соціальних і політичних інституцій. Соціологи, політологи, психологи, історики, економісти, біологи, а також представники громадських організацій, моніторингових центрів та корпоративного сектора об'єднали свої зусилля та думки заради глибшого розуміння того, що відбувається під час війни, як з цим жити, як на це реагувати та як поводитися в умовах суспільної невизначеності та турбулентності.

Конференція була відкрита пленарною доповіддю президента Міжнародної соціологічної асоціації (2002-2006 рр.) Пйотра Штомпки, який у своїй доповіді «Світла сторона трагедії: про ненавмисні та непередбачені наслідки варварської агресії» висловив солідарність та підтримку героїчній боротьбі українського народу за суверенітет та територіальну цілісність. Безумовно віддаючи належне ціні, яку платять українці в цій війні, він виділив десять можливих позитивних віддалених наслідків для України та світу після перемоги у війні проти російського агресора. Доповідь професора Пйотра Штомпки ви можете переглянути у [відеозаписі](#) на YouTube.

Директор Інституту соціології НАН України Євген Головаха у своєму виступі презентував свіжу колективну [монографію](#) «Українське суспільство в умовах війни 2022» і представив глядацькій аудиторії результати соціологічних досліджень з питань оцінки громадянами України ймовірності нападу Росії до вторгнення, динаміки громадянської ідентичності населення України, динаміки поширення аномійного стану, ставлення до територіальних поступок тощо. Жваву дискусію викликала інформація про тотальний оптимізм українців стосовно перемоги у війні.

Виступ Світлани Бабенко, дослідниці з Інституту досліджень міграції, різноманітності та добробуту Університету Мальме (Швеція), і Ольги Куценко, Айнштайн професорки-дослідниці Технічного університету Берліна (ФРН), був присвячений соціологічним візіям українського супротиву війні. В ньому висвітлювалися питання посилення, створення потенціалу і розширення можливостей (empowerment) та виживання української нації протягом всієї історії незалежної України. Доповідачки демонстрували, як українська соціологія реагувала та має реагувати на переломні віхи української історії.

Сесія випускників факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка, які в цей час є дослідниками в університетах ФРН та Фінляндії, складалася з різнопланових за змістовим насиченням доповідей про українське мистецтво, сприйняття війни українськими та німецькими студентами, дискурс про російсько-українську війну в російських медіа та житлову політику в Україні під час війни.

Робота тематичних секцій та круглих столів пройшла під головуванням д. соц. н. Ольги Безрукової, д. соц. н. Олени Злобіної та д. соц. н. Олега Мазурика. В рамках засідання об'єднаної секції «Війна як інституціалізоване насильство та соціальні порядки» дискусія точилася навколо змісту ідеологічної складової військових конфліктів, сутності та ролі ресентименту в російсько-українській війні, переосмислення дому під час війни тощо. Секція «Суспільні настрої та практики воєнних часів» увібрала в себе тематику змін суспільних настроїв та оцінок в Україні, образу ворога у російсько-українській війні, стратегії адаптації українців, освітніх практик під час війни, життєвих практик вимушених переселенців та міст, розташованих у безпосередній близькості до лінії фронту тощо. Круглий стіл «Оцінювання в контексті війни та повоєнної відбудови» був проведений під егідою [Української асоціації оцінювання](#) і окрім безпосереднього обговорення специфіки моніторингу і оцінювання соціальних процесів під час війни містив також результати конкретних досліджень різноманітних потреб та ініціатив українського суспільства у воєнний час.

Слід зазначити, що конференція відбулася в умовах надзвичайної ситуації, що склалася в цей день в Україні під час масованої ракетної атаки в багатьох містах України, тож дехто з учасників не зміг приєднатися до дискусії, але ми маємо надію, що голоси всіх з них будуть почуті завдяки публікації

збірки тез доповідей, яку буде розміщено [на сайті](#) факультету соціології. Переглянути [відеозаписи](#) усіх заходів конференції можна на YouTube-каналі факультету соціології КНУ. Висловлюємо глибоку вдячність та шану всім, хто брав участь у нашому заході думками і серцем. Перемога буде за Україною, і ми ще не раз побачимося з вами в стінах нашого Університету.